

|                                                                                                     |                        |                                                                  |                          |                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------------|
| سؤالات آزمون نهایی درس: تاریخ ۲                                                                     |                        | پایه: یازدهم                                                     | رشته: ادبیات علوم انسانی | تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۵/۱۱ |
| تعداد صفحه: ۲                                                                                       | مدت آزمون: ۹۰ دقیقه    | ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران                                     | نام و نام خانوادگی:      |                         |
| دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، اینترگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - مرداد ۱۴۰۵ |                        | مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش<br>Azmoon.medu.ir |                          |                         |
| ردیف                                                                                                | سؤالات (پاسخ برگ دارد) |                                                                  |                          | نمره                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                   |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-------------|----------------------------------|-----------|----------------------------------------|--------------|--|----------|--|
| ۱                                                                                                                                                                                                                                                                          | درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره)<br>الف- بنی‌هاشم برای کاهش آثار مخرب معاهده «تحریم اجتماعی و اقتصادی» مشرکان مکه، به شعب ابی‌طالب در اطراف مکه پناه بردند.<br>ب- تاریخ‌نگاری سلسله‌ای یکی از شاخه‌های تاریخ‌نگاری در ایران است که از قرن سوم هجری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.<br>ج- روابط کلیسا با شاهان و فئودال‌ها در قرون وسطا، آمیزه‌ای از اتحاد و همکاری و رقابت و کشمکش بر سر قدرت بود. | ۰/۷۵                              |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| ۲                                                                                                                                                                                                                                                                          | کدام یک از گزینه‌های سمت چپ با شماره‌های سمت راست ارتباط دارد. (هر مورد ۰/۲۵ نمره)<br>در ستون سمت چپ یک مورد اضافی است.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ۰/۷۵                              |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| <table><tr><td>۱- قلمرو جانشینان مرداو بیج زیاری</td><td>الف- سیستان</td></tr><tr><td>۲- محل قدرت‌گیری یعقوب لیث صفاری</td><td>ب- خراسان</td></tr><tr><td>۳- محل حکومت طاهر بن حسین (ذوالیمینین)</td><td>ج- آذربایجان</td></tr><tr><td></td><td>د- گرگان</td></tr></table> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | ۱- قلمرو جانشینان مرداو بیج زیاری | الف- سیستان | ۲- محل قدرت‌گیری یعقوب لیث صفاری | ب- خراسان | ۳- محل حکومت طاهر بن حسین (ذوالیمینین) | ج- آذربایجان |  | د- گرگان |  |
| ۱- قلمرو جانشینان مرداو بیج زیاری                                                                                                                                                                                                                                          | الف- سیستان                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                   |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| ۲- محل قدرت‌گیری یعقوب لیث صفاری                                                                                                                                                                                                                                           | ب- خراسان                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                   |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| ۳- محل حکومت طاهر بن حسین (ذوالیمینین)                                                                                                                                                                                                                                     | ج- آذربایجان                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                   |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | د- گرگان                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                   |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| ۳                                                                                                                                                                                                                                                                          | جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است). (هر مورد ۰/۲۵ نمره)<br>(عَجَائِبُ الْمَقْدُورِ فِي نَوَائِبِ تَيْمُور - مَرْجُ الذَّهَبِ وَ مَعَادِنُ الْجَوَاهِر - قانون - شفا)<br>الف- از مشهورترین آثار تک‌نگاری‌ها، کتاب ..... اثر ابن عرب‌شاه است.<br>ب- یکی از بزرگ‌ترین دایره‌المعارف علمی در جهان اسلام، کتاب ..... تألیف ابن سینا است.                                                                                | ۰/۵                               |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| ۴                                                                                                                                                                                                                                                                          | گزینه‌های مناسب را انتخاب کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره)<br>الف- پیامبر (ص) در دوران بعثت و برای تبلیغ دین اسلام، به کدام شهر اطراف مکه رفت، اما با بی‌مهری مواجه شد؟<br>۱- نجران<br>۲- یمن<br>۳- طائف<br>۴- یثرب<br>ب- کدام گروه در قرون وسطا و نظام فئودالی، در پایین‌ترین مرتبه «اجتماعی» قرار داشت؟<br>۱- کُنت<br>۲- شوالیه<br>۳- بورژوا<br>۴- سِرِف                                                                                        | ۰/۵                               |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| ۵                                                                                                                                                                                                                                                                          | به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره)<br>الف- کدام خاندان‌های ایرانی در دستگاه خلافت عباسی، صاحب نفوذ و قدرت فراوانی بودند؟ (ذکر یک مورد کافی است).<br>ب- کدام پادشاه ساسانی توسط پیامبر (ص) به اسلام دعوت شد، اما وی دعوت آن حضرت را نپذیرفت؟                                                                                                                                                                                | ۰/۵                               |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| ۶                                                                                                                                                                                                                                                                          | اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی: (هر مورد ۱ نمره)<br>الف- موالی:<br>ب- وکلای ائمه:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ۲                                 |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| ۷                                                                                                                                                                                                                                                                          | مقایسه پدیده‌های تاریخی: (هر مورد ۱ نمره)<br>الف- شیوه به قدرت رسیدن حکومت‌های سامانی و صفاری چه تفاوتی با یکدیگر داشتند؟<br>ب- روابط «سیاسی - نظامی» سلجوقیان (طغرل) و خوارزمشاهیان (سلطان محمد) را با خلافت عباسی مقایسه کنید.                                                                                                                                                                                                           | ۲                                 |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| ۸                                                                                                                                                                                                                                                                          | اظهار نظر و قضاوت: (هر مورد ۱ نمره)<br>الف- به نظر شما، مورخان در تاریخ‌نگاری «ترکیبی»، می‌بایست از چه «روشی» استفاده کنند؟<br>ب- به نظر شما، چرا سپاه ساسانیان در نبرد قادسیه از اعراب مسلمان به سختی شکست خوردند؟                                                                                                                                                                                                                        | ۲                                 |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |
| صفحه ۱ از ۲                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                   |             |                                  |           |                                        |              |  |          |  |

|                                                                                                     |                        |                              |                          |                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------------------------------|--------------------------|-------------------------|
| سوالات آزمون نهایی درس: تاریخ ۲                                                                     |                        | پایه: یازدهم                 | رشته: ادبیات علوم انسانی | تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۵/۱۱ |
| تعداد صفحه: ۲                                                                                       | مدت آزمون: ۹۰ دقیقه    | ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران | نام و نام خانوادگی:      |                         |
| دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، اینترگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) – مرداد ۱۴۰۵ |                        |                              |                          |                         |
| مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش                                                      |                        | Azmoon.medu.ir               |                          |                         |
| ردیف                                                                                                | سوالات (پاسخ برگ دارد) |                              |                          |                         |
| نمره                                                                                                |                        |                              |                          |                         |

|                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |
|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ۹                                                                    | <p><b>توصیف، فهرست و طبقه بندی اجزا یا ویژگی های پدیده های تاریخی:</b> (هر مورد ۰/۵ نمره)</p> <p>الف - مصداق فرهنگ و اخلاق جاهلی اعراب را در دوران پیش از اسلام بنویسید. (ذکر یک مورد کافی است).</p> <p>ب - غازان خان برای پیشرفت و رونق کشاورزی، چه «اصلاحاتی» انجام داد؟ (ذکر یک مورد کافی است).</p> <p>ج - میدان نقش جهان اصفهان در زمان صفویه چه کاربردهایی داشت؟ (ذکر دو مورد کافی است).</p> <p>د - مهم ترین نوآوری آقازاده عباسی را در «مکتب نگارگری اصفهان» فهرست کنید. (ذکر یک مورد کافی است).</p> <p>هـ - واسال ها در قرون وسطا چه وظایفی برعهده داشتند؟ (ذکر یک مورد کافی است).</p> <p>و - دانشمندان اروپایی در قرون وسطا از چه راه هایی با دستاوردهای فکری و فرهنگی جهان اسلام آشنا شدند؟</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ۳   |
| ۱۰                                                                   | <p><b>کار بست شواهد و مدارک تاریخی:</b> (هر مورد ۰/۲۵ نمره)</p> <p>متن زیر را بخوانید و <u>ترتیب زمانی</u> وقوع رویدادهای نوشته شده را بر روی نمودار خط زمان مشخص کنید.</p> <p>«پیامبر اکرم در نخستین ماه های پس از هجرت با هدف ایجاد همدلی و وحدت دینی میان مسلمانان، پیمان برادری بین مهاجران و انصار برقرار نمود. وجود قبیله ها و طایفه های پراکنده با عقاید گوناگون، همواره تهدیدی جدی برای آرامش و امنیت مدینه به شمار می رفت، از این رو، رسول خدا در صدد برآمد که مدینه را از نظر سیاسی و نظامی متحد سازد. به همین منظور، پیمان نامه ای تنظیم کرد که بی تردید پیمان نامه عمومی مدینه، مهم ترین اقدام آن حضرت برای تأسیس نظام اجتماعی و سیاسی منسجم در چارچوب دین اسلام بود. پس از تأسیس حکومت اسلامی، پیامبر (ص) و مسلمانان برای مقابله با انواع دشمنی و توطئه های مشرکان آماده شدند. به دنبال نزول آیات جهاد، رسول خدا تصمیم به تشکیل نیروی نظامی گرفت. در اواخر سال اول هجری، مسلمانان چندین عملیات نظامی و اطلاعاتی محدود در خارج از مدینه انجام دادند. یکی از اهداف این عملیات ها، تهدید مسیر تجارت مشرکان مکه به شام و گرفتن اموال آنان بود، زیرا مشرکان مکه قبلاً اموال مسلمانان مهاجر را تصرف و غارت کرده بودند. در نتیجه تداوم سیاست تعقیب و گریز کاروان های تجاری قریش، سرانجام در سال دوم هجرت، جنگ بزرگی میان سپاه اسلام و لشکریان مشرکان در مکانی به نام «بدر» صورت گرفت. در این جنگ، حدود ۳۰۰ رزمنده مسلمان بر ۹۵۰ جنگجوی قریش پیروز شدند.»</p> <p>الف- پیمان نامه عمومی مدینه ← با شماره (.....)</p> <p>ب- پیروزی مسلمانان در نبرد بدر ← با شماره (.....)</p> <p>ج- پیمان برادری بین مهاجران و انصار ← با شماره (.....)</p> <p>د- تشکیل نیروی نظامی ← با شماره (.....)</p> <p>(۱) (۲) (۳) (۴)</p> | ۱   |
| <p><b>تشریحی:</b> (علل، زمینه ها، آثار، نتایج و پیامدهای تاریخی)</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |
| ۱۱                                                                   | به چه دلایلی با به تخت نشستن شاه سلیمان، روند انحطاط و زوال صفویان شدت گرفت؟ (ذکر یک مورد کافی است).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ۰.۵ |
| ۱۲                                                                   | علل و عوامل مؤثر در بروز جنگ های صلیبی را نام ببرید. (ذکر یک مورد کافی است).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ۰/۵ |
| ۱۳                                                                   | چرا مصریان در زمان فتوحات مسلمانان، از حاکمیت بیزانس بر سرزمین خود ناخشنود بودند؟ (ذکر دو مورد کافی است).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ۱   |
| ۱۴                                                                   | به چه دلایلی در عصر سلجوقی، رشد زبان فارسی روند سریع تری به خود گرفت؟ (ذکر دو مورد کافی است).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ۱   |
| ۱۵                                                                   | چرا با هجوم مغولان به ایران، «زندگی شهری» برای مدتی در کشور دچار «وقفه و افول» شد؟                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ۱   |
| ۱۶                                                                   | مسلمان شدن ایلخانان چه تأثیری در «نگرش و عملکرد ایرانیان» نسبت به آنان داشت؟                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ۱   |
| ۱۷                                                                   | چرا در تقویم ایران، روز «۱۰ اردیبهشت» به عنوان «روز ملی خلیج فارس» نام گذاری شده است؟                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ۱   |
| ۱۸                                                                   | شکل گیری «نهضت پروتستان» در عصر رنسانس، چه آثار و نتایجی به همراه داشت؟ (ذکر دو مورد کافی است).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ۱   |
|                                                                      | «موفق باشید.»                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ۲۰  |
| صفحه ۲ از ۲                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |

| راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ ۲                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | پایه: یازدهم                                        | رشته: ادبیات علوم انسانی | تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۵/۱۱       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------|------------------------------|
| تعداد صفحه: ۳                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | مدت آزمون: ۹۰ دقیقه                                 |                          | ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران |
| دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - مرداد ۱۴۰۵ |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                     |                          |                              |
| مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش<br>Azmoon.medu.ir                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                     |                          |                              |
| ردیف                                                                                                | راهنمای نمره‌گذاری                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                     |                          |                              |
| نمره                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                     |                          |                              |
| ۱                                                                                                   | الف) درست<br>ب) نادرست / به جای سلسله‌ای، عمومی درست است.<br>ج) درست                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ۰/۲۵ درس ۳ص ۲۸<br>۰/۲۵ درس ۱ص ۴<br>۰/۲۵ درس ۱۵ص ۱۷۰ | ۰/۷۵                     |                              |
| ۲                                                                                                   | شماره ۱ «با گزینه ۵» گران<br>شماره ۲ «با گزینه الف» سیستان<br>شماره ۳ «با گزینه ب» خراسان                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ۰/۲۵ درس ۹ص ۹۳<br>۰/۲۵ درس ۹ص ۹۲<br>۰/۲۵ درس ۹ص ۸۹  | ۰/۷۵                     |                              |
| ۳                                                                                                   | الف) عَجَائِبُ المَقْدُورِ فی نَوَائِبِ تیمور<br>ب) شفا                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ۰/۲۵ درس ۱ص ۶<br>۰/۲۵ درس ۹ص ۹۷                     | ۰/۵                      |                              |
| ۴                                                                                                   | الف) شماره ۳ - طائف<br>ب) شماره ۴ - سرف                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ۰/۲۵ درس ۳ص ۲۹<br>۰/۲۵ درس ۱۵ص ۱۶۵                  | ۰/۵                      |                              |
| ۵                                                                                                   | الف) خاندان بَرْمَکِی (بَرْمَکیان) - خاندان سَهْل (ذکر یک مورد کافی است).<br>توجه: در صورتی که دانش آموز به «طاهریان» و «ابومسلم خراسانی» هم اشاره کرده باشد، نمره تعلق بگیرد.<br>ب) خسرو پرویز                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ۰/۲۵ درس ۷ص ۶۹<br>۰/۲۵ درس ۸ص ۸۱                    | ۰/۵                      |                              |
| ۶                                                                                                   | الف) *موالی به مسلمانان غیر عرب عصر اموی گفته می‌شد که موقعیت اجتماعی پایین‌تری نسبت به اعراب مسلمان داشتند. *آنان از برخی حقوق سیاسی، اجتماعی و اقتصادی محروم بودند. *اجازه نداشتند که منصب‌های سیاسی، نظامی و قضایی، مانند حکومت شهرها و ولایات، فرماندهی سپاه و قضاوت را بر عهده گیرند. هر مورد ۱ نمره، ذکر یک مورد کافی است.<br>توجه: در صورتی که دانش آموز به (عرب‌گرایی امویان - تحقیر و تبعیض امویان علیه موالی - حضور موالی در قیام‌های ضد اموی از جمله قیام مختار) هم اشاره کرده باشد، نمره تعلق می‌گیرد. هر مورد توجه ۰/۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است.<br>ب) *کسانی بودند که در مکتب اهل بیت آموزش دیده بودند و با اجازه آنان به عنوان مرجع امور دینی مردم، در شهرهای مختلف ایفای نقش می‌کردند. *جریان وکالت در دوران غیبت نیز تا مدتی ادامه یافت و در پی آن مرجعیت شیعی شکل گرفت.<br>هر مورد ۰/۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | درس ۶ص ۵۸<br>درس ۷ص ۷۴                              | ۲                        |                              |
| ۷                                                                                                   | الف) سامانیان با فرمان خلیفه عباسی به حکومت رسیدند. هم‌چنین، انتقال قدرت از امیری به امیر دیگر نیز در این حکومت با فرمان و تأیید خلیفه صورت می‌گرفت. ۰/۵ اما صفاریان (یعقوب لیث صفاری) بدون اجازه و تأیید خلیفه قدرت را به دست گرفت. ۰/۵<br>کلید واژه: برای بخش سامانیان (با فرمان خلیفه به حکومت رسیدن - فرمان و تأیید خلیفه را داشتن در انتقال قدرت از امیری به امیر دیگر)<br>هر مورد کلید واژه ۰/۵ نمره، ذکر یک مورد کافی است.<br>ب) سلجوقیان: طغرل به بغداد لشکرکشی کرد و خلیفه عباسی را از تسلط آل بویه شیعه مذهب درآورد و خود را مُنْجی خلافت معرفی کرد. خلیفه نیز حکومت ایران و عراق را به او بخشید و دستور داد که نام وی را در خطبه بخوانند و سکه به نام او زنند. خلیفه هم‌چنین، لقب «سلطان رُکن‌الدوله» را به طغرل داد. ۰/۵<br>کلید واژه: (لشکرکشی طغرل به بغداد - نجات خلافت عباسیان از دست آل بویه - واگذاری حکومت ایران و عراق به طغرل - نام طغرل را در خطبه خواندن - به نام طغرل سکه ضرب کردن - لقب سلطان رُکن‌الدوله را به طغرل دادن) هر مورد کلید واژه ۰/۲۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است.<br>خوارزمشاهیان: در زمان سلطان محمد، روابط خوارزمشاهیان با خلافت عباسی، به تیرگی گرایید. خلیفه عباسی که در آن زمان در صدد احیای قدرت سیاسی و نظامی خود بود، از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کرد. به همین سبب سلطان محمد خوارزمشاه برای مقابله با عباسیان، یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد و به بغداد لشکر کشید؛ اما سپاه او در گردنه اسدآباد همدان، بر اثر برف و سرمای شدید، متوقف شد. ۰/۵<br>کلید واژه: (تیرگی روابط سلطان محمد و خلیفه عباسی - تفکر احیای قدرت سیاسی و نظامی از جانب خلیفه - عدم تأیید حکومت سلطان محمد از جانب خلیفه - مقابله سلطان محمد با خلافت عباسی - اعلام یکی از سادات حسینی به عنوان خلیفه - لشکرکشی به سوی بغداد - توقف لشکرکشی در گردنه اسدآباد به دلیل سرما) هر مورد کلید واژه ۰/۲۵ نمره، ذکر دو مورد کافی است. | درس ۹ص ۹۱<br>درس ۱۰ص ۱۰۳<br>درس ۱۰ص ۱۰۴             | ۲                        |                              |

صفحه ۱ از ۳

|                                                                                                     |      |                          |                              |                                             |               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------|--------------------------|------------------------------|---------------------------------------------|---------------|
| تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۵/۱۱                                                                              |      | رشته: ادبیات علوم انسانی | پایه: یازدهم                 | راهنمای نمره گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ ۲ |               |
| مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش<br>Azmoon.medu.ir                                    |      |                          | ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران | مدت آزمون: ۹۰ دقیقه                         | تعداد صفحه: ۳ |
| دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - مرداد ۱۴۰۵ |      |                          | راهنمای نمره گذاری           |                                             |               |
| نمره                                                                                                | ردیف |                          |                              |                                             |               |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۲   | <p>۸ (الف) *مورخان در تاریخ نگاری ترکیبی به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت ها، یک گزارش از مجموع آنها تنظیم می کنند. *مورخان در این روش، ناچار به گزینش و انتخاب هستند و امکان دارد که برخی از جنبه های خبر از چشم آنها دور بماند.</p> <p>هر مورد ۱ نمره، ذکر یک مورد کافی است.</p> <p>(ب) *اختلاف های داخلی ایرانیان، *ناامیدی رستم فرخزاد (فرمانده سپاه ساسانی) از پیروزی *و همکاری برخی دهقانان و قبیله های عرب ساکن سواد (بین النهرین) با مسلمانان، * تقویت روحیه و انگیزه جنگاوران عرب بعد از شنیدن خبر پیروزی خیره کننده اعراب مسلمان بر رومیان در شام</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است.</p> <p>درس ۲ ص ۱۷</p> <p>درس ۸ ص ۸۲</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| ۳   | <p>۹ (الف) جاهلی و جاهلیت پیش از اسلام، * مترادف با نادانی و فقدان علم و معرفت نبود، * بلکه دلالت بر فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه جویی دارد * که از خلق و خوی تند و سرکش اعضای آن جامعه سرچشمه می گرفت و * تعصب قبیله ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله در آن جامعه، * جایگزین تعقل، منطق و بردباری شده بود. (ذکر یک مورد کافی است)</p> <p>کلید واژه: (مترادف نادانی و فقدان معرفت نبودن - فرهنگ و اخلاق خشن داشتن - فرهنگ گستاخ و کینه جو داشتن - خلق و خوی تند و سرکش داشتن - تعصب قبیله ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله داشتن - تعقل، منطق و بردباری نداشتن)</p> <p>هر مورد کلید واژه ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است.</p> <p>(ب) *اصلاح قوانین مالیاتی * بازسازی قنات ها * بازسازی شبکه های آبیاری * اصلاح نظام زمین داری</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است.</p> <p>(ج) *برگزاری جشن ها * مسابقات چوگان بازی * مسابقات تیراندازی * باریابی سفر * سان دیدن از سپاهیان * اجرای نمایش * آتش بازی</p> <p>هر مورد ۲۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است.</p> <p>(د) *به تصویر کشیدن زندگی روزمره عموم مردم * به تصویر کشیدن فعالیت اصناف و پیشه وران</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است.</p> <p>(ه) *واسال به ارباب خود سوگند وفاداری یاد می کرد. * موظف بود که هنگام جنگ او را یاری دهد. * از کاخ و کوشک او حفاظت نماید. * به او عوارض و مالیات بپردازد.</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است.</p> <p>(و) از طریق: * آندلس «یا» (اسپانیای مسلمان) ۲۵/۰ و * سیسیل ۲۵/۰</p> <p>درس ۱۱ ص ۱۲۲</p> <p>درس ۱۴ ص ۱۵۲</p> <p>درس ۱۴ ص ۱۵۴</p> <p>درس ۱۵ ص ۱۶۴</p> <p>درس ۱۶ ص ۱۷۶</p> |
| ۱   | <p>۱۰ (الف) پیمان نامه عمومی مدینه — با شماره (۲) ۲۵/۰ (ب) پیروزی مسلمانان در نبرد بدر — با شماره (۴) ۲۵/۰ (ج) پیمان برادری بین مهاجران و انصار — با شماره (۱) ۲۵/۰ (د) تشکیل نیروی نظامی — با شماره (۳) ۲۵/۰</p> <p>درس ۴ ص ۳۵-۴۲</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| ۰/۵ | <p>۱۱ چون *شاه سلیمان با امور و اصول کشورداری بیگانه بود. * در زمان او اعضای حرمسرا نفوذ زیادی داشتند. * اعضای حرمسرا در اداره امور حکومت دخالت می کردند.</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است.</p> <p>درس ۱۳ ص ۱۴۲</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| ۰/۵ | <p>۱۲ *مشکلات اقتصادی و اجتماعی سرزمین های اروپایی * به خطر افتادن موجودیت امپراتوری بیزانس * موفقیت های نظامی مسیحیان در آندلس</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر یک مورد کافی است.</p> <p>درس ۱۵ ص ۱۶۷-۱۶۶</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                                                                                     |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|------------------------|
| راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ ۲                                                         |                       | پایه: یازدهم                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | رشته: ادبیات علوم انسانی     | تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۵/۱۱ |
| تعداد صفحه: ۳                                                                                       |                       | مدت آزمون: ۹۰ دقیقه                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران |                        |
| دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل کشور) - مرداد ۱۴۰۵ |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |                        |
| مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش<br>Azmoon.medu.ir                                    |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |                        |
| ردیف                                                                                                | راهنمای نمره‌گذاری    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |                        |
| نمره                                                                                                |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |                        |
| ۱۳                                                                                                  | ۱                     | <p>*از یک سو، مالیات‌های سنگینی را به رومیان می‌پرداختند. *از سوی دیگر، اجازه نداشتند که به مقام‌های عالی برسند. *علاوه بر آن، مسیحیان مصر اختلافات مذهبی شدیدی با رومیان داشتند. هم‌چنین، گروه‌هایی از پیروان آیین یهود که در اسکندریه و سایر نقاط مصر پراکنده بودند، به دلیل عدم حمایت امپراتور روم از آنان در برابر مسیحیان، از او ناخشنود بودند.</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است.</p> <p>درس ۵ ص ۵۱</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                              |                        |
| ۱۴                                                                                                  | ۱                     | <p>به دلیل *رشد شهرها و تأسیس و توسعه مراکز آموزشی *نفوذ روزافزون دیوان‌سالاران ایرانی در دستگاه اداری حکومت سلجوقی *جذب شعرا و نویسندگان به دربارهای مختلف</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است.</p> <p>درس ۱۰ ص ۱۱۰</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                              |                        |
| ۱۵                                                                                                  | ۱                     | <p>زیرا *از یک طرف در جریان حملات مغول‌ها شهرهای زیادی به ویژه شهرهای بزرگ و آباد در ماوراءالنهر و خراسان ویران شدند و عده زیادی از ساکنان آنها یا کشته شدند و یا به مناطق دیگری مهاجرت کردند. *از طرف دیگر، یاسا به عنوان مجموعه قوانینی که چنگیزخان تدوین کرده بود، به مغول‌ها توصیه می‌کرد که از شهر و شهرنشینی دوری گزینند. *هم‌چنین، آنان حتی بعد از فتح ایران و تسلط بر شهرهای بزرگ، همچنان از شهر و شهرنشینی روی‌گردان بودند. از این رو، *سپاهیان و دیگر اعضای قبایل بیابانگردی که در زمان هجوم مغول‌ها و پس از آن به ایران آمدند، به اصول و قواعد زندگی یک‌جانشینی پایبند نبودند و شرایط را برای یک‌جانشینان ایران دشوار و غیرقابل تحمل می‌کردند.</p> <p>هر مورد ۱ نمره، ذکر یک مورد کافی است.</p> <p>کلید واژه: (ویران شدن شهرهای بزرگ و آباد ماوراءالنهر- ویران شدن شهرهای بزرگ و آباد خراسان- کشته شدن عده زیادی از ساکنان این شهرها- مهاجرت عده زیادی از ساکنان این شهرها- مانع شدن یاسای چنگیزی برای شهرنشینی- روی گردان بودن مغولان از شهر و شهرنشینی- پایبند نبودن مغولان به اصول و قواعد زندگی یک‌جانشینی- شرایط را برای یک‌جانشینان دشوار و غیرقابل تحمل کردن)</p> <p>هر مورد کلید واژه ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است.</p> <p>درس ۱۱ ص ۱۱۹</p> |                              |                        |
| ۱۶                                                                                                  | ۱                     | <p>*موجب شد که مردم نسبت به مغولان احساس بیگانگی کمتری کنند. *هم‌چنین، نفوذ و قدرت ایرانیان در دربار ایلخانان و اداره حکومت، بیش از پیش، افزایش یافت. *و زمینه برای بازسازی ایران و انجام اصلاحاتی در امور سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی فراهم آمد.</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است.</p> <p>درس ۱۲ ص ۱۲۶</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                              |                        |
| ۱۷                                                                                                  | ۱                     | <p>*چون در ۱۰ اردیبهشت ۱۰۰۱ ش. سپاه صفوی با کمک کشتی‌های انگلیسی *توانست سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس را که بیش از یک قرن در اشغال پرتغالی‌ها بود، آزاد کند. *و پرتغالی‌های از خلیج فارس بیرون رانده شدند.</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است.</p> <p>توجه: نوشتن تاریخ وقوع جنگ (۱۰ اردیبهشت ۱۰۰۱ ش.) الزامی ندارد. اما اگر دانش‌آموزی آن را نوشت، ۰/۲۵ نمره تعلق بگیرد.</p> <p>درس ۱۳ ص ۱۴۰</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                              |                        |
| ۱۸                                                                                                  | ۱                     | <p>*وحدت کلیسای کاتولیک را از بین برد.</p> <p>*باعث بروز سلسله جنگ‌های مذهبی میان پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها شد که بخش وسیعی از اروپا را فرا گرفت.</p> <p>*به تقویت پادشاهان و دولت‌های ملی و رشد اندیشه ملی‌گرایی در اروپا کمک فراوانی کرد.</p> <p>*باعث تضعیف قدرت کلیسای کاتولیک گردید.</p> <p>*موجب کاهش نقش کلیسای کاتولیک در زندگی مردم و جوامع اروپایی شد.</p> <p>هر مورد ۵/۰ نمره، ذکر دو مورد کافی است.</p> <p>درس ۱۶ ص ۱۸۶</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                              |                        |
| ۲۰                                                                                                  | جمع نمره «موفق باشید» |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |                        |
| صفحه ۳ از ۳                                                                                         |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |                        |